

Pohjanmaan poliisilaitoksen toimintakertomus 2019

Sisällys

1 Pohjanmaan poliisilaitoksen toimintakertomus 2019	2
1.1 Johdon katsaus	2
1.2 Toiminnan vaikuttavuus	4
1.3 Toiminnallinen tehokkuus, tuotokset ja laadunhallinta	5
1.3.1 Valvonta ja hälytystoiminta / liikenneturvallisuus	5
1.3.2 Rikostorjunta	9
1.3.3 Lupahallinto	14
1.3.4 Yhteiset palvelut	16
1.3.5 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus	21
1.3.6 Yhteisrahoitteinen toiminta	22
1.4 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	22
1.5 Tilinpäätösanalyysi	22
1.5.1 Rahoituksen rakenne	22
1.5.2 Talousarvion toteutuminen	23
1.5.3 Tuotto- ja kululaskelma	24
1.5.4 Tase	25
1.5.5 Hankkeet	25
1.6 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma / vastuuyksikkö sisäinen tarkastus ..26	
1.7 Kokonaisarviointien tulokset	27
1.8 Yhteenvedo havaituista väärinkäytöksistä	27

1 Pohjanmaan poliisilaitoksen toimintakertomus 2019**1.1 Johdon katsaus**

Poliisilaitoksen toiminnan perustana ovat vuonna 2015 vahvistetut visio ja strategia. Nämä toimivat kaiken johtamisen ja esimiestyön pohjana.

Poliisilaitoksen ylimmän johdon työ oli säännöllistä, systemaattista ja pitkäjänteistä. Ylin johto kokoontui säännöllisesti ja johtoryhmä työskenteli kuukausittain laajennetussa kokoonpanossa. Johtoryhmässä ja linjojen ohjausryhmissä oli henkilöstön edustajia. Kaikkien virallisten kokousten asiakirjat julkaistiin intranetissä.

Poliisilaitoksen osallistumisjärjestelmiä käytettiin kattavasti. Yhteistoimintatoimikunta kokoontui kesäkautta lukuun ottamatta noin kuukauden välein. Kokouspaikkoina hyödynnettiin poliisiasemaverkkoa paikallisten asioiden esille nostamiseksi. Työsuojelutoimikunta kokoontui neljä kertaa vuodessa ja työskentely oli systemaattista. Toimikuntien asiakirjat julkaistiin intranetissä.

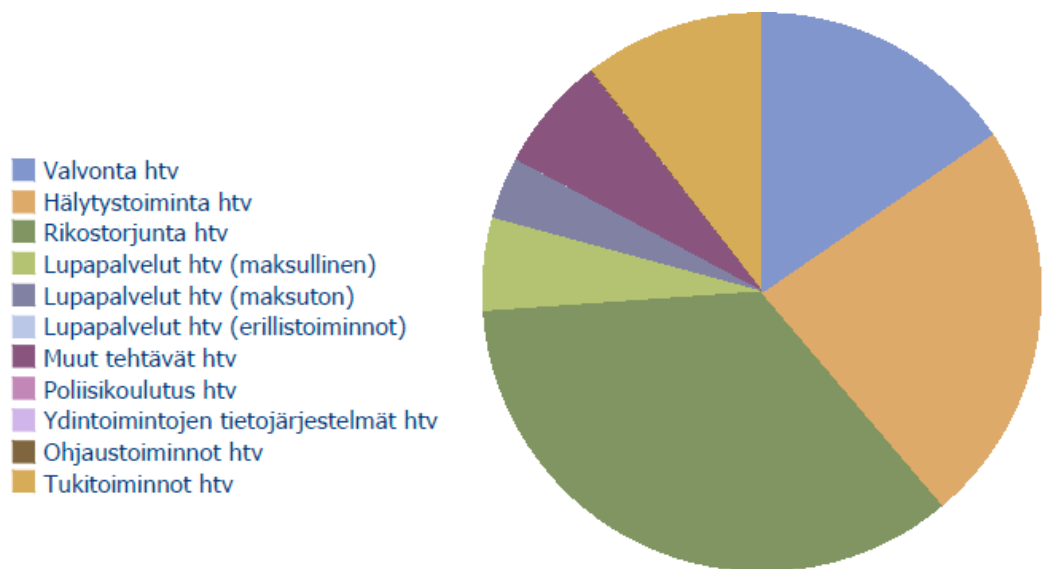
Talouden ja henkilötövuosien seuranta on tarkkaa ja tukee hyvin resurssien kohdentamista ja päätöksentekoa. Johtoryhmälle raportoitiin säännöllisesti ja järjestelmällisesti toiminnallisesta tilanteesta. Tämä edesauttoi johtoryhmän kykyä suunnata voimavaroja oikein. Henkilöstösuunnitelma on laadittu ja päivityksiä tehdään kuukausittain. Työjaksosten resurssien kohdentamista varten laadittiin työaikakorvausbudjetti.

Poliisilaitoksen ohjausasiakirjojen laatu ja kattavuus oli hyvä, mutta edellyttää edelleen eräiltä osilta päivityksiä. Poliisilaitoksella on käytössä kattava toiminnallisia lukuja koskeva seurantajärjestelmä, joka laitoksessa on jokaiselle avoin.

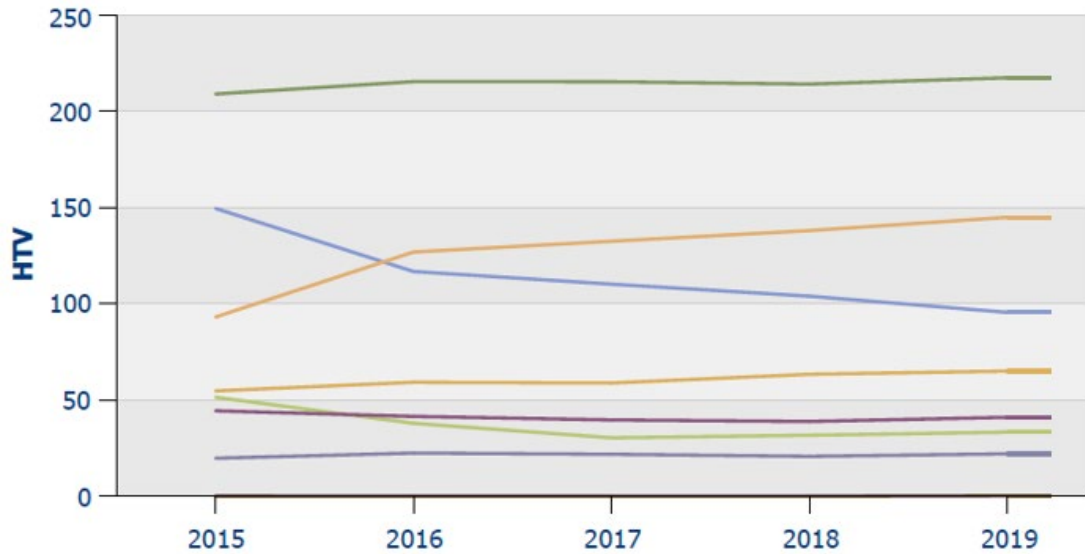
Poliisilaitoksen erityistoiminnot olivat valtakunnallisten ohjeiden ja määräysten mukaisella tavalla järjestettyjä.

Poliisilaitos panosti edelleen valmiussuunnitteluun, varautumiseen ja suojavälineiden hankintaan. Viranomaisomaisyhteistyö oli säännöllistä, tarkoituksenmukaista ja kokonaisvaltaista.

Poliisilaitoksen henkilötövuosien jakauma

2019

Lähde: Polstat (Johdon portaali - 5.Henkilöstöraportit - Työaika)

1.2 Toiminnan vaikuttavuus

Poliisilaitos seurasi edelleen vaikuttavuutta laatimalla keskeisistä tehtäväalueista vaikuttavuusarvioinnin. Vaikuttavuusarviota myös kehitettiin edellisvuodesta ohjaamaan toimintaa paremmin, se laadittiin ja käsiteltiin laajennetussa johtoryhmässä ja siitä viestittiin henkilöstölle Sinetissä.

Vaikuttavuusarviolla pystyttiin nostamaan esiin keskeiset havainnot ja tekemään johtopäätökset, jotka toimivat johdon päätöksenteon apuna. Vaikuttavuusarvion pohjalta käynnistettiin erilaisia tarkempia selvityksiä, mm rikostorjunnan organisaation uudistaminen.

Vuoden 2019 aikana poliisilaitoksen henkilöresurssi pysyivät vuoden 2018 tasolla. Poliisihenkilötyövuosien täyttymisen täysmääräisesti budjetin mahdollistamalle tasolle esti rekrytoitavien poliisien vähyys. Poliisilaitos rutiineista poikkeavana virka-apuna avusti Helsingin poliisilaitosta EU -huip-pukokouksien turvajärjestelyissä. Lupahallinnon resurssimallin mukainen HTV -tavoitetaso saavutettiin. Selvitysprosentit säilyivät edelleen korkeina. Rikostutkinnassa aloitettiin keskitetty esikäsittelytoiminto.

Toimintavalmiusajat ovat edelleen pitkiä, partioiden sijoittelun suunnittelu on analysoitu. Analyysin pohjalta on tehty päätökset. Liikennepoliisisektori toimii edelleen liikennevalvonnassa tehokkaasti hälytystehtävien ja virka-aputehtävien hoitamisesta huolimatta, esimerkiksi valtakunnallisissa teemoissa suoritteiden määrä on jatkuvasti suuri. Ruotsinkielisen väestön osuus poliisilaitoksen vastuualueella on merkittävä (n. 22 %). Alueella, jossa ruotsinkielisen palvelun tarve käytännössä esiintyy, on Pohjanmaan ja Keski-Pohjanmaan maakunnissa, joissa ruotsinkielisen väestön osuus on n.38 %. Käytännössä Keski-Pohjanmaan osalta ruotsinkielinen väestö keskittyy Kokkolan kaupunkiin. Pohjanmaan maakunnassa ruotsin kieli on enemmistön kieli. Poliisilaitoksen vastuualueella ruotsinkielisen väestön osuus on 96 700, joka tarkoittaa, että

poliisilaitokseen kohdistuu kolmasosa valtakunnallisesta ruotsinkielisestä palvelukysynnästä.

Noin 18 % poliisilaitoksen viroista on perustettu alueellisiin yksiköihin (Närpiö, Mustasaari, Pietarsaari). Poliisilaitos on pystynyt tarjoamaan palveluja molemmilla kansalliskielillä. Tämän varmistamiseksi asiaan on jatkuvasti kiinnitettävä huomiota rekrytoinnissa.

1.3 Toiminnallinen tehokkuus, tuotokset ja laadunhallinta

Tulostavoitteet 2019

Tavoite

Edistetään kansalliskielistrategiassa määriteltyjen tavoitteiden saavuttamista oikeusministeriön julkaisemia työvälaineitä hyväksi käyttäen ja v. 2019 varmistetaan erityisesti kielellisten oikeuksien toteutuminen esitutkinnassa esitutkintalain edellyttämällä tavalla.

Toteuma

Poliisilaitoksessa on kolme alueellista yksikköä, jossa edellytetään hyvää ruotsin kielen taitoa. Alueyksiköiden kunnissa tapahtuu n. 15 % laitoksen alueella ilmoitetuista rikoskirikoksista pl. liikennerikokset. Alueyksiköiden henkilöstön osuus koko henkilöstöstä on n. 18 %. Keski-Pohjanmaan ja Rannikko-Pohjanmaan kenttäjohtoalueella, joissa ruotsinkielinen väestö asuu, maksaa poliisilaitos kielillisää virkamiehille (joka käytännössä tarkoittaa sekä suomen että ruotsin kielen hyvää taitoa) n. 47% henkilöstöstä, esimiehistä n. 62 %. Kielelliset oikeudet toteutuvat. Palvelukyvyyn varmistaminen molemmilla kotimaisilla kielillä edellyttää kuitenkin jatkuvaan huomion kiinnittämistä asiaan.

Tavoite

Huomioidaan ja varmistetaan tarvittavien kehittämistoimenpiteiden toteutuminen omalta osalta Poliisihallituksen 31.10.2017 POL-2017-41590 (ST IV) laatiman toimintasuunnitelman pohjalta.

Toteuma

Poliisihallituksen suunnitelmassa edellytetyt toimenpiteet on huomioitu. Vuoden 2019 aikana saataneen myös rekrytointiin ja tehtävän päätoimisuuteen liittyvät asiat toteutettua.

Tavoite

Poliisilaitokset varmistavat Poliisin tiedustelujärjestelmän (POTI) käyttöönoton ja uuden järjestelmän toimintatavat. Poliisihallitus seuraa kirjausten määrien kehitystä.

Toteuma

POTI on käytössä. POTI-tilasto 1.1. - 31.12.2019: kaikki tietoryhmät yhteensä 1 047 kpl. Järjestelmän tullessa käyttöön poliisilaitos oli tilastojen perusteella valtakunnallisesti kärkeä syöttöjen tekemisessä. Sittenmin sijoitus muihin laitoksiin verrattaessa on heikentynyt, mutta sijoitus on kuitenkin keskitasolla. POTI:n käyttöä tulee vielä tehostaa.

1.3.1 Valvonta ja hälytystoiminta / liikenneturvallisuus

Tulostavoitteet 2019

Tavoite

Kiireellisten hälytyspalvelujen saatavuus turvataan nykyisellä tasolla

Toteuma

Kiireellisten A -tehtävien lukumäärä on kasvanut (4 995 kpl → 6 763 kpl), B - kiireellisyysluokan tehtävämäärät ovat vastaavasti laskeneet (30 974 → 25 121) Kokonaistehtävämäärä (A+B+C) on laskenut (71 309 → 66 220).

A -tehtävien toimintavalmiusaika on kasvanut (13,1 min → 14,7 min), B -tehtävien toimintavalmiusaika on lyhentynyt (22,2 min → 19,2 min). AB tehtävien yhteenlaskettu keskimääräinen toimintavalmiusaika on myös laskenut (20,5 min → 18,0 min). Muutos näkyy kaikilla kenttäjohtoalueilla samalla tavoin.

Tehtäväsidonnaisuusaika on laskenut A -tehtävissä (141,7 min → 61,4 min) ja B -tehtävissä (60,7 min → 47,8 min). AB -tehtävien keskimääräinen tehtäväsidonnaisuusaika on pudonnut kokonaisuutena yli 20 minuuttia (72,2 min → 50,7 min). Tehtäväsidonnaisuusaika A ja B -kiireellisyysluokan tehtävissä on laskenut kaikilla kenttäjohtoalueilla. Erityisen paljon muutosta on tapahtunut Rannikko-Pohjanmaan kenttäjohtoalueen A -kiireellisyyslukan tehtäväsidonnaisuusajassa (146,1 min → 57,2 min). Tehtäväsidonnaisuusaikojen erot kenttäjohtoalueiden kesken ovat tasoittuneet selvästi ja tällä hetkellä eri kenttäjohtoalueiden tehtäväsidonnaisuusajat (A+B) ovat Etelä-Pohjanmaan 51,5 min, Keski-Pohjanmaan 48,5 min, Rannikko-Pohjanmaan 51,2 min.

Valvonta- ja hälytystoimintasektorin esitys partioiden lähtökohtaisesta sijoittelusta on jalkautettu ohjeistuksen kautta kenttätoimintaan ja tällä on pyritty tehostamaan hälytyspartioiden käyttämistä yli kenttäjohtoukerajojen.

Tavoite

Laitonta maassaoleskelua torjutaan ulkomaalaisvalvonnalla ja varmistamalla poliisin toimenpitein maastapoistamispäätösten tehokas täytäntöönpano

Toteuma

Liikennepoliisisektori on tehnyt sille kuuluvia ulkomaalaistarkastuksia tienpäällä yhteensä 553 kpl.

Ulkomaalaisyksikön suorittama ulkomaalaisvalvonta on tarkastelujaksolla ollut tietojohdoista ja ilmiöihin perustuvaa, jossa havaittuihin tai tiedossa oleviin seikkoihin on puututtu kohdennetun valvonnan keinoin. Kohdennettua valvontaa on suoritettu muun muassa Vaasan satamassa ja kohdehenkilöiden maahantulo ja rikollinen toiminta on estetty jo maahan saapuessa.

Säännölliseen ja itseohjautuvaan ulkomaalaisvalvontaan ei ole ollut samanlaisia resursseja kuin aikaisempina vuosina, mikä näkyy ulkomaalaisyksikön suorittaman ulkomaalaisvalvonnan määrässä. Ulkomaalaisyksiköllä on pitkään ollut pitkäkestoisia poistumia.

Tavoite

Ylläpidetään katuturvallisuutta ja lisätään poliisin näkyvyyttä häiriöalttiilla alueilla. Tuloksia mitataan katuturvallisuusindeksin lisäksi uusilla valvonta- ja häiriöindekseillä.

Toteuma

Katuturvallisuusindeksi on noussut vuonna 2019 verrattuna vuoteen 2018 (113,6 → 121,1), häiriöindeksi laskenut (65,0 → 61,9) ja valvontaindeksi laskenut (79,3 → 77,3). Myös oma-aloitteisten tehtävien osuus on edelleen korkealla tasolla (43,3 % kaikista tehtävistä).

Tavoite

EU -puheenjohtajuuskauden hoitamiseen varataan sekä turvaamisjärjestelyjen edellyttämät resurssit että asiantuntemus Suomelle tärkeiden asioiden edistämiseen

Toteuma

Pohjanmaan poliisilaitos teki etukäteissuunnitelmat mm. henkilöstön vuosilomien osalta siten, että osallistuminen EU -puheenjohtajuuskauden kokouksiin pystyttiin varmistamaan poliisihallituksen tekemien linjausten mukaisesti. Kokousten turvaamistehtäviin lähetettiin poliisilaitoksen oman toimintasuunnitelman mukaisesti poliisimiehiä kaikilta eri

toimintasektoreilta ja tällä oli merkittävä vaikutus päivittäisen työn onnistuneisiin järjestelyihin.

Tavoite

Poliisilaitos lyhentää AB toimintavalmiusaikoja ja vahvistaa valmentavaa johtamisotetta - kehitetään vision mukaiset yhdenmukaiset toimintaprosessit ja lisätään partioiden läsnäoloa vastuualueilla vähentämällä poliisimiesten suorittamaa kiinniotettujen kuljettamista. HARVA-rahoituksen käytöstä raportointi toiminnan vaikuttavuudesta, mitä on saatu aikaan.

Toteuma

AB toimintavalmiusaika on lyhentynyt viime vuoden vastaavaan ajankohtaan nähden (20,5 min → 18,0 min). Alle 20 minuutin toimintavalmiusaika on toteutunut 69,6 % AB tehtävistä ja alle 45 minuutin toimintavalmiusaika on toteutunut 92,9 % tehtävistä.

Poliisilaitos on aloittanut 8.4.2019 valtakunnallisena pilottikokeiluna "KOPPI -projektin", jossa poliisilaitos on palkannut vartijoita suorittamaan kiinniotettujen kuljetuksia painopisteaikoina. KOPPI -projekti jatkuu 31.12.2019 saakka. Tulosten valossa "KOPPI -projekti on vähentänyt hälytyspartioiden kuljetuksiin ja kärjävartiointiin käyttämää aikaa ja siten se on osaltaan vaikuttanut myönteisesti poliisilaitoksen toimintavalmiusaikoihin.

Tavoite

Liikenteenvalvonnan painopistealueet ovat rattijuopumukset, törkeät liikenneturvallisuuden vaarantamiset ja raskas liikenne. Valvonnan yhteydessä torjutaan aktiivisesti myös muuta rikollisuutta.

Toteuma

Poliisilaitos on varsin aktiivisesti suunnitellut ja toteuttanut valtakunnallisia teemoja. Teemat ovat olleet monipuolisia (sekä valtakunnallisia että laitoksen omia).

Valvonta- ja hälytystoimintasektorilla on jalkautettu liikennevalvonnan painopistealueet tavoite- ja kehityskeskustelujen yhteydessä sektorinjohtajan laatiman erillisen "kenttäryhmän johtajan ja kenttäkonstaapelin tulostavoitteet" kirjeen muodossa.

Liikennevalvonnan painopistealueiksi on kirjattu taajama-alueiden rattijuopumusrikokset, ajonopeudet, matkapuhelimen käyttö ajaessa sekä mopojen sekä mopoautojen liikennekäyttäytyminen.

Alkoholirattijuopumusten määrä on laskenut (987 kpl → 804 kpl). Huumaantuneena ajaneiden lukumäärä on kasvanut (622 kpl → 691 kpl). Huumantuneena ajavien suhteellinen osuus rattijuopumusrikoksissa lähentelee 50 % (38,7 % → 46,2 %).

Pohjanmaan poliisilaitos on tehnyt sisäisen suunnitelman jokaiseen valtakunnalliseen teemaan. Tällä suunnittelutyöllä on varmistettu eri sektoreiden välinen yhteistoiminta teemavalvonnoissa.

Tavoite

Valvonnan kohdentuminen varmistetaan analysoitua tietoa hyödyntämällä.

Toteuma

Valvonnan suunnittelussa on pyritty hyödyntämään onnettomuusdataa, valvontapyynnöt sekä tietoa liikennevirroista.

Tavoite

Laitonta maassaoleskelua torjutaan ulkomaalaisvalvonnalla ja varmistamalla poliisin toimenpitein maastapoistamis päätösten tehokas täytäntöönpano

Toteuma

Ulkomaalaisyksikön ulkomaalaisvalvonta on tarkastelujaksolla ollut tietojohtoista ja ilmiöihin perustuvaa, jossa havaittuun tai tiedossa olevaan asiaan on puututtu valvonnan keinoin. Ulkomaalaisyksikön itseohjautuvaan ja omaehtoiseen ulkomaalaisvalvontaan ei ole ollut samanlaisia resursseja kuin aikaisempina vuosina. Liikennepoliisisektorille on tuotettu heidän tarpeiden mukaisia tukipalveluja muun muassa maassa oleskelun edellytysten selvittämisessä.

Taulu Valvonnan tuloksellisuutta, tehokkuutta ja tuotoksia arvioidaan seuraavilla mittareilla

VALVONTA - toiminnallinen tehokkuus, tuotokset ja laadunhallinta	Toteuma 2017	Toteuma 2018	Tavoite 2019	Toteuma 2019
TALOUDELLISUUS				
Toimintamäärärahat, 1000 euroa	9 900	9 563	-	9 521
Henkilötyövuodet	110,2	104,0	-	95,6
Valvonnan kustannukset, 1000 euroa	12 408	12 165	-	12 303
Valvonnan kustannukset euroa / htv	112 497	116 979	-	128 710
Taloudellisuus (kustannukset / A B C -tehtävät)	181	157	-	186
TUOTTAVUUS				
Tuottavuus (A B C -tehtävät / henkilötyövuodet)	621	686	-	693
PALVELUKYKY JA LAATU				
Katuturvallisuusindeksin arvo (1999=100)	131,3	113,6	120,0	121,1
Liikenneturvallisuusindeksin arvo (2001=100)	191,9	230,6	-	(puuttuu vielä)
Valvontaindeksi (2014=100)	69,4	79,3		77,3
Häiriöindeksi (2014=100)	59,5	65,0		61,9
SUORITTEET				
Yleisen järjestyksen ja turvallisuuden (yjt) tehtävämäärä A B C, kpl	68 425	71 309	70 000	66 220
Yleisten paikkojen pahoinpitelyjen määrä	987	1 019	850	951
Yleisten paikkojen vahingontekojen määrä	973	1 010	920	958
Yksityisillä paikoilla tapahtuneiden pahoinpitelyjen määrä	1 231	1 606	1 400	1 405
Liikennevalvontaan käytetty työaika, tunnit/1640	56,3	51,5		46,7
- josta raskaan liikenteen valvontaan käytetty työaika, tunnit/1640	3,3	3,3	4,0	4,1
Automaattisen liikennevalvonnan suoritteet * (huom. vain liikuteltavat yksiköt, luvut 15 ja 16 ei vertailukelpoisia) (2018 luku = toteuma-arvio)	7 000	5 600	8 000	4 133
Törkeä liikenneturvallisuuden vaarantaminen, tapausten määrä	295	310	300	315
Henkilövahinkoon johtaneet liikenneonnettomuudet, määrä	447	396	500	355 (arvio)
Rattijuopumusrikosten määrä (tavallinen, törkeä, muu ja luovuttaminen)	1 462	1 698	1 700	1 550
Ulkomaalaisvalvontaan käytetty työaika, tunnit/1640	0,96	0,64	1,00	0,54

* Lähde: Poliisiparometri 2016 ja 2018

Taulu Hälytystoiminnan tuloksellisuutta, tehokkuutta ja tuotoksia arvioidaan seuraavilla mittareilla

HÄLYTYSTOIMINTA - toiminnallinen tehokkuus, tuotokset ja laadunhallinta	Toteuma 2017	Toteuma 2018	Tavoite 2019	Toteuma 2019
TALOUDELLISUUS				
Toimintamäärärahat, 1000 euroa	8 568	8 983		9 680
Henkilötyövuodet	132,50	138,10		145,00
Hälytystoiminnan kustannukset, 1000 euroa	11 198	11 922		13 386
Hälytystoiminnan kustannukset euroa / htv	84 513	86 394		92 317
Taloudellisuus (kustannukset/AB hälytystehtävät) euroa	313,82	344,00		420
TUOTTAVUUS				
Tuottavuus (AB-hälytystehtävät / henkilötyövuodet)	269,31	260,46		220
PALVELUKYKY JA LAATU				
Toimintavalmiusaika A-luokan tehtävissä, min	13,70	13,10	14,00	14,70
Toimintavalmiusaika A- ja B-luokan tehtävissä, min	20,50	20,50	21,00	18,00
SUORITTEET				
Hälytystehtävien määrä (A,B,C), kpl	68 425	71 308	70 000	66 220
Perheväkivaltaan liittyvät hälytystehtävät, lkm, enintään	1 457	1 678	1 520	1 235
A- ja B -hälytystehtävien määrä enintään, kpl	35 683	35 969	36 500	31 884
Perheväkivaltarikosilmoitusten määrä, kpl	234	266	230	273

1.3.2 Rikostorjunta

Tulostavoitteet 2019

Tavoite

Rikostorjunnassa painotetaan vakavien henkeen ja terveyteen kohdistuvien rikosten, mukaan lukien perhe- ja lähisuhdeväkivalta ja seksuaalirikokset, sekä yhteiskunnan kannalta haitallisimpien tekojen (terroristiset rikokset, järjestäytynyt rikollisuus, tietoverkkorikollisuus, talousrikollisuus ja harmaa talous, huumausainerikollisuus ja viharikollisuus) ennalta estämistä ja tutkintaa.

Toteuma

Päivittäisrikostutkinnassa priorisoidaan vakavien henkeen ja terveyteen kohdistuvien tutkinta kiireelliseksi. Kannustetaan niin uhri kuin tekijäkin hakeutumaan ammattiavun piiriin. Tähän liittyvä prosessi on käyty läpi RIKU:n ja Kriisikeskus Mobilen rikostorjunnan koulutuspäivillä pidetyillä luennoilla. Seinäjoella on aloitettu myös MARAK-toiminta. Seksuaalirikosten tutkinnassa on parannettu yhteistyötä terveydenhuollon kanssa järjestämällä TAYS:n kanssa neuvottelu tavoitteena löytää parhaat käytännöt näiden rikosten tutkintaprosessiin.

Tavoite

Talousrikostorjunnan ennalta estävyyden ja vaikuttavuuden lisäämiseksi sekä tutkinta-aikojen lyhentämiseksi varhennetaan ja syvennetään yhteistoimintaa erityisvalvontaviranomaisten kanssa, kehitetään juttujen esikäsittelyä ja tutkintaprosesseja, toteutetaan nopeutetun tutkinnan toimintamalleja sekä käytetään tehokkaita toimia rikosshyödyn pois ottamiseksi. Talousrikostorjuntaan kohdennettujen virkojen määrä ei vähene vuoden 2018 tasosta.

Toteuma

Talousrikostutkintaan kohdistuvien kaikkien virkojen tavoitevahvuus on 31 henkilöä. Kesäkuun tarkastelussa henkilöiden lukumäärä oli 30 henkilöä, mikä on vuoden 2018 tasoa korkeampi.

Poliisilaitos on toteuttanut ympäristörikostorjunnan strategian mukaisia toimenpiteitä. Alueellinen ympäristöstrategiatyöryhmä kokoontui 5.3.2019 .

Tammi-kesäkuun aikana on haltuun saatu rikoshyötyä yhteensä 5.035.097,00 euroa, joka ylittää selkeästi koko vuodelle asetetun tavoitteen.

Tavoite

Päivittäisrikosten esitutkintaprosessia kehitetään yhteistyössä syyttäjien kanssa siten, että rikosten esikäsittelytoiminnot ovat yhtenäiset, varmistetaan rikosten selvitysasteen hyvä taso ja pyritään lyhentämään tutkinta-aikoja. Esikäsittelytoimintojen yhtenäiskäytänteissä huomioidaan sovittelutoiminnan ja Rikosuhripäivystyksen toimijoiden kanssa tehtävä yhteistyö ja sen kehittäminen mm. ennalta estävän toiminnan ja uusintarikollisuuden torjunnan kannalta.

Toteuma

Koko poliisilaitosta palveleva keskitetty esikäsittelytoiminto on aloittanut toimintansa 1.5.2019. Syyttälaitoksen edustus on ollut mukana toimintoa käynnistettäessä. Toiminta on lähtenyt kohtuullisen hyvin käyntiin ja alustavat arviot toiminnosta ovat vähitellen käytettävissä. Toimintaprosesseja kehitetään jatkuvasti sadun kokemuksen pohjalta. Kokemuksen perusteella on virkarakennetta painoitettu enemmän ylikonstaapelitason päätöksentekijöihin. Lisäksi on mnellään kokeilu, jossa lakimies valmistelee päätöksiä. Rikosuhripäivystyksen koulutuspäivillä pitämän luennon myötä on tiedostettu paremin keinot ennalta estävän toiminnan ja uusintarikollisuuden torjunnan tehostamiseksi.

Tavoite

Kehitetään rajat ylittävän rikollisuuden torjunnan prosesseja ja menetelmiä.

Toteuma

Tutkittu ja osallistuttu rajat ylittävän rikollisuuden tutkintaan.

Lisätty ns. tolppatietojen hakemista ainakin törkeissä omaisuusrikoksissa ja omaisuusrikossarjoissa. Lisätty Siena- ja muiden kansainvälisten kyselyiden käyttöä koulutuksen myötä

Tavoite

Hyödynnetään kyberrikostorjunnan kehittyvät mahdollisuudet kaikessa rikostorjunnassa.

Toteuma

KRP:n kansainvälinen osasto auttaa tiedonsaantipyynnöissä ulkomaisille palveluntarjoajille. Palvelua käytetään viikottain.

Kyberrikostorjuntakeskuksen vierailu lisäsi tietoisuutta keskuksen olemassa olosta ja hyödynnettävyydestä käytännön työssä

Tavoite

Huumausainerikollisuutta torjutaan suunnitelmallisesti. Puututaan tehokkaasti ja kohdennetusti vakavaan huumausainerikollisuuteen sekä lievempiin huumausainerikoksiin erityisesti paikallistasolla huomioiden uudet ilmiöt (uudet huumausaineet ja huumausaineiden verkossa tapahtuva välittäminen). Lisäksi tuetaan huumausaineiden käytöstä irtautumista.

Toteuma

Katuhuume-ryhmän toiminta on jatkunut tehokkaana. Tehostettu huumausaineiden verkkomyynnin seuraamista ja sen torjuntaa. Huumausaineen käyttörikosjuttuihin on lisätty nimikkeeksi hoitoonohjaus.

Valvonta- ja hälytystoimintasektorille perustettu katuhuumevalvontaryhmä on aloittanut toimintansa keväällä 2018. Toiminta on vakiintunut ja tulokset siihen asetettujen seurantamittareiden mukaan erinomaiset. Katuhuumevalvontaryhmän perustamisen yhteydessä annettiin valvonta- ja hälytystoimintasektorin sekä liikennepoliisisektorin henkilöstölle koulutusta huumausainerikollisuuden valvontaan liittyvistä asioista. Annettu koulutus on nostanut kenttätöiminnassa olevien henkilöiden osaamistasoa selvästi ja se näkyy erityisesti huumaantuneena ajavien kiinnijäämisriskin kasvuna.

Katuhuumevalvontaan liittyen on luotu myös järjestelmä, jossa halukkaat valvonta- ja hälytystoimintasektorin sekä liikennepoliisisektorin henkilöt voivat mennä tehtäväkierrolle katuhuumevalvontaryhmään. Tämä kasvattaa kenttätöiminnassa mukana olevien poliisimiesten osaamista entisestään.

Tavoite

Poliisilaitos kehittää rikostiedustelu- ja analyysiyksikön (RTA) toimintaa Poliisihallituksen poliisitoimintayksikön Analyysitoimintojen ohjauksessa valtakunnallisesti yhtenäiseen suuntaan ja osaksi koko poliisihallinnon analyysitoiminnan ekosysteemiä

Toteuma

EET -toiminnon siirtäminen rikostorjuntasektoreille ja osaksi RTA -toimintaa on tehostanut RTA:ta entisestään. Lisätty Siena- ja muiden kansainvälisten kyselyiden käyttöä koulutuksen myötä. Osallistutaan valtakunnallisen operatiivisen analyysiverkoston toimintaan. Uusi ATI-määräys otetaan huomioon toimintaa edelleen kehitettäessä. POTI-järjestelmän käyttöä on lisätty. RTA-yksikön yhteistyö paljastavan tutkinnan ja katuhuumeen kanssa toimii kuten muidenkin tutkintaryhmien kanssa.

Tavoite

Poliisin yksiköt varmistavat ennalta estävän toiminnan johdetut rakenteet ja Ankkuritoiminnan toimintaedellytykset resurssiensa puitteissa. Ankkuri-toiminnan osalta tulee tehdä kirjalliset sopimukset. Ennalta estävän erityistoiminnan kohteet valitaan tietojohtoisesti ja lisäksi kiinnitetään erityistä huomioita lähiöturvallisuuteen ja palvelutason kannalta haasteellisiin sekä harvaan asuttuihin alueisiin.

Toteuma

EET-toimintaan on rekrytoitu päätoimiset henkilöt ja johtosuhteet on määritelty. Kirjalliset sopimukset Ankkuri-toimintaan on tehty eri alueilla. Kaupunkien sitoutumisessa Ankkuri-toimintaan on erilaisia malleja. Ankkuri toiminnon seuranta toimii parhaiten Kokkolassa ja Seinäjoella vakioitujen toimintakertomusten myötä.

Tavoite

Laitonta maassaoleskelua torjutaan ulkomaalaisvalvonnalla ja varmistamalla poliisin toimenpitein maastapoistamispäätösten tehokas täytäntöönpano

Toteuma

Ulkomaalaisyksikön ulkomaalaisvalvonta on tarkastelujaksolla ollut tietojohtoista ja ilmiöihin perustuvaa, jossa havaittuun tai tiedossa olevaan asiaan on puututtu valvonnan keinoin. Itseohjautuvaan ja omaehtoiseen ulkomaalaisvalvontaan ei ole ollut samanlaisia resursseja kuin aikaisempina vuosina.

Rikostorjunnan osalta ulkomaalaisyksikkö on aktiivisesti todennut ja selvittänyt ulkomaalaisten henkilöiden maassa oleskelun ja/tai maasta poistamisen edellytyksiä jo

esitutinnan alkuvaiheessa. Maastapoistamispäätöksiä tai maastapoistamisesityksiä on tehty liikkuvan rikollisuuden kohdehenkilöille matalalla kynnyksellä ja liikkuvan rikollisuuden kohdehenkilöitä on poistettu tehokkaasti maasta. Pakkokeinolain ja ulkomaalaislain mukaisia turvaamistoimia on käytetty tehokkaasti.

Maastapoistamisten osalta rikoksiin syyllistyneiden henkilöiden tai muuten yleistä järjestystä ja turvallisuutta vaarantavien henkilöiden maasta poistamisiin on kiinnitetty erityistä huomiota. Laitonta maassa oleskelua on tällä toimintamallilla saatu paljastettua ja liikkuvan rikollisuuden kohdehenkilöitä on poistettu tehokkaasti maasta.

Yhteistyötä vastaanottokeskusten ja vankiloiden kanssa on tiivistetty rikostuomioiden saaneiden turvapaikanhakijataustaisten henkilöiden tehokkaan maasta poistamisen varmistamiseksi.

Tavoite

Poliisilaitos vahvistaa valmentavaa johtamisotetta - kehitetään henkilöstön henkistä suorituskykyä ja ajan hallintaa, jonka seurauksena on tutkinta-aikojen lyheneminen, esikäsittelyn tehokkuuden parantaminen, tuloksellisuuden parantaminen.

Toteuma

Valmentavan johtamisen koulutusohjelma käynnistynyt loppuvuodesta, samoin kuin Henkilöstöbarometrin kehittämiskohteiden työstäminen. Valmentavaa johtamisotetta painotettu esimiesrekrytoinneissa.

Tavoite

Ennalta estävää toimintaa kehitetään analyysiä hyödyntävään ja tietojohtoiseen suuntaan sekä erityistoimintona että sidosryhmiin vaikuttavana. (poliisilaitos tunnistaa EET:n ja laillisuuskasvatuksen rajapintoja ja kehittää sidosryhmien kanssa laillisuuskasvatuksen vaikuttavuutta tarkoituksena, että EET kehittyy tietojohtoisesti ja kohdistaa toimenpiteitä henkilöihin ja ryhmiin, jotka ovat vaarassa ajautua rikoksentehtäjäiksi, viittaus III Poliisitoiminnan yhteiset tavoitteet vuosille 2020 - 2023, kohta 2.)

EET-rahoituksen käytöstä raportointi toiminnan vaikuttavuudesta, mitä on saatu aikaan.

Toteuma

Huolta aiheuttavien henkilöiden seurantaprosessi on säännöllistä.

Taulu Rikostorjunnan tuloksellisuutta, tehokkuutta ja tuotoksia arvioidaan seuraavilla mittareilla

RIKOSTORJUNTA - toiminnallinen tehokkuus, tuotokset ja laadunhallinta	Toteuma 2017	Toteuma 2018	Tavoite 2019	Toteuma 2019
TALOUDELLISUUS				
Toimintamäärärahat, 1000 euroa	14 301	13 901		14 361
Henkilötyövuodet	215,40	214,20		217,50
Rikostorjunnan kustannukset, 1000 euroa	18 714	19 117		20 520
Rikostorjunnan kustannukset euroa / htv	86 880	89 291		94 341
Taloudellisuus (kustannukset/selvitetyt rikoslakirikokset)	965	943		1 064
TUOTTAVUUS				
Tuottavuus (selvitetyt rikoslakirikokset / henkilötyövuodet)	90,10	94,51		88,69
PALVELUKYKY JA LAATU				
Rikoslakirikosten selvitystaso (pl. liikenneirikokset), prosenttia, vähintään	59,70	59,40	63,00	57,20

RIKOSTORJUNTA - toiminnallinen tehokkuus, tuotokset ja laadunhallinta	Toteuma 2017	Toteuma 2018	Tavoite 2019	Toteuma 2019
Rikoslakirikosten tutkinta-aika (pl. liikenne rikokset), keskiarvo, vrk	156	127	130	152
Omaisuusrikosten selvitystaso, prosenttia, vähintään	45,30	43,50	46,00	41,50
Henkeen ja terveyteen kohdistuneiden rikosten selvitystaso, prosenttia, vähintään - Henkirikokset	80,00	91,40	100,00	80,80
Henkeen ja terveyteen kohdistuneiden rikosten selvitystaso, prosenttia, vähintään - Pahoimpitelyrikokset	76,60	77,10	87,00	79,90
Päätettyjen talousrikosten tutkinta-aika, keskiarvo, vrk, enintään	383	411	365	371
SUORITTEET				
Kaikki selvitetty rikokset, määrä	48 539	53 162	55 000	48 404
Selvitetty rikoslakirikokset, määrä	19 343	20 234	20 200	19 291
Päätettyjen talousrikosten määrä	175	131	145	153
Avoimena olevien talousrikosten määrä	157	149	190	159
Poliisin tietoon tulleet törkeät huumausainerikokset, määrä	53	56	45	51
Poliisin paljastamat törkeät huumausainerikokset, määrä	32	33	30	48
Haltuun saatu rikoshyöty talousrikoksissa (netto), milj. euroa	1,33	1,56	1,20	5,06
Haltuun saatu rikoshyöty huumausainerikoksissa (netto), milj. euroa	0,02	0,24	0,15	0,02
Haltuun saatu rikoshyöty, muu rikos (netto), milj. euroa	0,07	0,11	0,20	0,02
Henkeen ja terveyteen kohdistuneiden rikosten määrä, kpl - Henkirikokset	20	35	30	26
Henkeen ja terveyteen kohdistuneiden rikosten määrä, kpl - Pahoimpitelyrikokset	2 136	2 533	2 400	2 268
Rasistiset ja muut viharikokset, kpl	10	9	15	19
Päätettyjen JR-juttujen lukumäärä	23	21	20	8

1.3.3 Lupahallinto

1.3.3.1 Lupapalvelut ja -valvonta

Tulostavoitteet 2019

Tavoite

Valmistaudutaan ampuma-aseasioiden sähköiseen asiointiin ja valvontamenettelyyn sekä uuden asetietojärjestelmän käyttöönottoon. Varataan resursseja nykyisen tietojärjestelmän tietojen oikeellisuuden varmistamiseen sekä henkilöstön, ase-elinkeinonharjoittajien ja muiden ulkoisten käyttäjäryhmien koulutukseen sekä muuhun sidosryhmäyhteistyöhön.

Toteuma

Poliisihallitus on ilmoittanut että poliisin uusi asetietojärjestelmä myöhästyy - käyttövalmis aikaisintaan keväällä 2024. Poliisin asetietojärjestelmän kokonaisteknologian uudistamishankkeessa toteutetaan ampuma-aselain edellyttämä laaja tietojärjestelmäkokonaisuus ja siihen liittyvä sähköinen asiointi. Hankkeen tavoitteena on tehostaa poliisin työtä tietojärjestelmien automaattista tiedonvaihtoa lisäämällä sekä mahdollistaa asiakaspalvelu entistä laajemmin sähköisen asioinnin kautta.

Poliisilaitoksen lupapalvelun ja lupavalvonnan henkilöstö on osallistunut aktiivisesti poliisihallituksen kesä-heinäkuun aikana järjestetyn ampuma-aselain muutokseen liittyviin koulutuksiin. Henkilöstö osallistui syksyllä lupahallinnon ajankohtaisseminaariin.

Alkuvuoden aikana Pohjanmaan poliisilaitos on varannut resursseja nykyisen asetietojärjestelmän tietojen oikeellisuuden varmistamiseen vastuuttamalla tiettyjen työjonojen putsauksen joko lupapalvelun tai lupavalvonnan henkilöstölle. Joidenkin työjonojen oikeellisuuden varmistamisessa työ on kesken ja jatkuu edelleen vuoden 2020 aikana. Heinäkuussa voimaan tulleet ampuma-aselakia koskevat muutokset vaikuttavat sekä nykyisellään että uuden tietojärjestelmän kautta prosesseihin ja toimintatapoihin. Valtakunnallisten ohjeistusten jälkeen Pohjanmaan poliisilaitos pyrkii osaltaan huolehtimaan sekä sisäisestä että ulkoisesta koulutus- ja tiedotusasioista ampuma-aselakia koskien.

Tavoite

Poliisiyksiköt huolehtivat, että sakkolain uudistamisen yhteydessä poliisille siirtyvien ajo-oikeusasioiden käsittelyyn varaudutaan koulutuksin ja sisäisin järjestelyin

Toteuma

Poliisilaitos kartoitti alkuvuoden aikana siirtyvien ajo-oikeuskäsittelyjen määrää ja lisääntyvää työkuormaa. Alustavassa suunnittelussa sen vaikutus arvioitiin olevan noin 3 - 4 htv:tä. Tämän vuoksi tehtiin sisäisiä järjestelyitä, jotka lähtötilanteessa olivat määräaikaista. Poliisihallituksen rahoituksella saatu 1 htv käytettiin kahteen määräaikaiseen nimitykseen, lupasihteeri ja lupa-asiantuntija.

Sakkolain uudistamisen yhteydessä poliisille siirtyvien ajo-oikeusasioiden käsittelyssä tehtiin laajaa kehitystyötä osallistumalla valtakunnalliseen asiantuntijatyöryhmään ja pitämällä yhteyksiä Pohjanmaan poliisilaitoksen alueella oleviin käräjäoikeuksiin että syyttäjän edustajaan. Sisäistä koulutusta järjestettiin sekä lupavalvontayksikön sisällä että poliisitoimintalinjan kentän päällystölle. Syksyn ja loppuvuoden aikana järjestettiin koulutusta kenttähenkilöstölle kirjallisen menettelyn sujuvoittamiseksi.

Tavoite

Valmistaudutaan uuden rahankeräyslain voimaantuloon huomioiden uudistuksen vaikutus lupahallinnon henkilöstön tehtävien muuttumiseen ja koulutautumiseen kiinnittäen erityistä huomiota lupahallinnon neuvontapalvelun henkilöstön osaamisen kehittämiseen valtakunnallisen neuvontatehtävän sujuvuuden varmistamiseksi.

Toteuma

Henkilöstö on osallistunut syksyllä 2019 lupahallinnon ajankohtaisseminaariin, jossa alustava poliisihallituksen koulutus tai tiedotus rahankeräyslain sisältyvistä muutoksista. Poliisihallituksen tiedote 22.3.2019 lainmuutoksista on käsitelty esimieskokouksessa ja välitetty henkilöstön tietoon. Uusi rahankeräyslaki astuu voimaan 01.03.2020.

Tavoite

Paikallispoliisin vastuulle kuuluvan, lainsäädäntöuudistuksen myötä jatkuvasti kasvavan, luvanvaraiseksi säädetyn yksityisen turvallisuusalan toiminnan valvonta tulee saada osaksi poliisin päivittäistä toimintaa.

Toteuma

Pohjanmaan poliisilaitos on toteuttanut turvallisuusalan valvontaa lupavalvonnan ja valvonta- ja hälytyssektorin yhteistyöllä.

Tavoite

Tehostetaan yleisötilaisuuksiin liittyvien poliisin päätösten noudattamisen valvontaa.

Toteuma

Pohjanmaan poliisilaitos suorittaa yleisötilaisuuksiin liittyvien päätösten valvontaa sekä osana päivittäistä poliisitoimintaa että järjestämällä laajempia tarkastuksia lupavalvontayksikön henkilöstön toimesta ja ohjauksessa. Päivittäistoiminnassa valvonta on enemmän järjestyksenvalvontaan kohdistuvaa ja lupavalvonnan tekemä laajempi tarkastus taas huomioi tapahtumaa kokonaisuutena ja sitä täyttääkö järjestäjä poliisin määäämiä ehtoja. Viime vuoden aikana on tehty laaja tarkastus yhden tapahtuman osalta ja lisäksi muutama pienempi tarkastus. Ensi vuonna menettelyä on tarkoitus laajentaa. Näiden lisäksi valvontaa suoritetaan myös jälkikäteisenä käymällä tapahtumanjärjestäjän kanssa läpi mahdollisia kehityskohteita, jolloin saadaan vaikutettua seuraavana vuonna järjestettävään tapahtumaan.

Taulu Lupahallinnon tuloksellisuutta, tehokkuutta ja tuotoksia arvioidaan seuraavilla mittareilla

LUPAHALLINTO - toiminnallinen tehokkuus, tuotokset ja laadunhallinta	Toteuma 2017	Toteuma 2018	Tavoite 2019	Toteuma 2019
TALOUDELLISUUS				
Henkilötyövuodet	52,3	52,6	53	55,5
- lupapalvelut, maksullinen, htv	30,4	31,8	31	33,4
- lupapalvelut, maksuton, htv	21,9	20,8	22	22,1
Lupahallinnon kustannukset, 1000 euroa	5 429	5 701	5 482	6 392
Taloudellisuus (kustannukset/poliisin myöntämät luvat)	80,63	76,00	72,13	62
Lupahallinnon kustannusvastaavuus, prosenttia	88,05	94,76	94	112,63
TUOTTAVUUS				

LUPAHALLINTO - toiminnallinen tehokkuus, tuotokset ja laadunhallinta	Toteuma 2017	Toteuma 2018	Tavoite 2019	Toteuma 2019
Tuottavuus (poliisin myöntämät luvat/lupa-htv, maksullinen ja maksuton)	1 287,50	1 420,00	1 433,96	1 836,00
Maksullisen toiminnan tuottavuus (poliisin myöntämät luvat/lupa-htv, maksullinen työaika)	2 212,00	2 353,00	2 451,61	3 052,00
Maksuttoman toiminnan tuottavuus (valvonnalliset suoritteet/maksuton työaika, lupa-htv)	403,00	461,00	599,32	320,00
PALVELUKYKY JA LAATU				
SUORITTEET				
Poliisin myöntämät luvat yhteensä, kpl	67 336	74 669	75 900	101 771
Matkustusasiakirjat (passit ja henkilökortit)	58867	66243	67000	93587
Ajoluvat	0	0	0	0
Turva-alan luvat	1706**	1848	2100	1834
Aseluvat	5319	5575	5700	5270
Ulkomaalaisluvat	0	0	0	0
Muut luvat	1444	1033	1100	1080
Sähköisen asioinnin käyttöaste %	59,7	66,3	72	66,9
Valvonnalliset suoritteet (alla olevat yhteensä)	9148	9576	13185	7052
Aseiden hallussapitolupuihin kohdistuvat peruutukset ja varoitukset	595	370	350	302
Ajo-oikeuspäätökset (huom. vertailtavuusongelma LTJtietojärjestelmästä ATJ-järjestelmään; tavoitetaso asetetaan toistaiseksi v. 2015 tavoitetasolle)	8518	9185	12800	6750
Järjestyksenvalvojakorttien peruutukset ja varoitukset	30	17	30	27
Vartijakorttien peruutukset ja varoitukset	5	4	5	5

1.3.4 Yhteiset palvelut

1.3.4.1 Koulutus, osaamisen kehittäminen ja tutkimustoiminta

Tavoite

Osallistutaan analyysitoiminnan kehittämiseen ammatillisempaan ja valtakunnallisesti yhtenäisempään suuntaan sekä valtakunnalliseen strategisen analyysin kehittämiseen sekä varmistetaan valmius paikallisen analyysin tuottamiseen.

Toteuma

Pohjanmaan poliisilaitoksella on oma edustajansa Poliisihallituksen operatiivisessa kehittämisverkostossa sekä myös oma edustajansa strategisessa kehittämisverkostossa. Lisäksi poliisilaitoksen edustaja osallistui Europolin järjestämään strategisen analyysikoulutukseen Poliisiammattikorkeakoulussa kesäkuussa 2019. Valtakunnallisten työryhmien ja koulutuksien kautta toiminta yhtenäistetään ja laatu paranee.

Tavoite

Poliisiyksikkö edistää uudenlaisia työnteon tapoja ja uutta organisaatiokulttuuria, kuten esimerkiksi digitalisaation ja HR-roolin kehittäminen sekä valmentavan johtamisen vahvistaminen.

Toteuma

Poliisiaitoksen henkilösbarometrin kehittämiskohteiksi on valittu yhteisöllisyyden vahvistaminen, johtamiskulttuuri, sisäinen viestintä ja esimiestyö.

Kehittämissuunnitelmien tekemin on käynnistynyt suunnitellusti.

Kehittämisen tavoitteena on vaikuttaa mm. positiivisen organisaatiokulttuurin muodostumiseen ja tuoda johtamiseen uudelaista tapoja hyödyntämällä mm. olemassa olevaa tekniikkaa ja ohjelmia. Valmentavan johtamisen koulutussuunnitelman toteutus on aloitettu suunnitellusti.

HR-roolin kehittämiseen osallistuttiin aktiivisesti ja samalla on kehitetty HR prosesseja mm. rekrytoinnin osalta.

1.3.4.2 ICT-palvelut

Työasemia on pyritty vähentämään edelleen, vuoden 2019 lopussa määrä oli 1,09 konetta/HTV. Verrattuna vuoteen 2018 määrä laski 0,04 konetta/HTV.

1.3.4.3 Materiaalipalvelut ja toimitilat**Tavoite**

Osallistutaan taloushallinnon automaation lisäämiseen edelleen aktiivisesti mm. ottamalla Handi-tietojärjestelmä käyttöön.

Toteuma

Handin käyttöönotto on sujunut erinomaisesti. Hankintaprosesseja muokattiin järjestelmään sopiviksi ja tämä työ jatkuu edelleen vuonna 2020. Hankintamääräyksen päivitys odottaa edelleen Pohan hankintakäsikirjan valmistumista (piti tulla syyskuussa 2019).

Automaatioprosentin osalta kehitys on ollut hidasta, johtuen pitkälti Handin valmisteluun liittyvien toimien työllistävästä vaikutuksesta.

1.3.4.4 Viestintä**Tavoite**

Viestinnällä ja sisäisellä laillisuusvalvonnalla pyritään lisäämään poliisitoiminnan vaikuttavuutta ja ylläpitämään vahvaa luottamusta poliisin. Toteutetaan viestinnän valmiuden kehittämiseen liittyvät toimenpiteet kaikissa poliisiyksiköissä.

Toteuma

Viestinnän valmiussuunnitelma on valmistunut. Viestinnän valmiussuunnitelmaan liittyvät toimenpiteet toteutetaan tulevana vuosina.

1.3.4.5 Laillisuusvalvonta**Laillisuusvalvontasuunnitelman mukaisen valvonnan toteutuminen**

Vuonna 2019 laillisuustarkastuksen kohteina ovat poliisilaitoksessa olleet:

- vapaudenmenetykset + kirjaukset
- salaiset pakkokeinot ja tiedonhankintakeinot
- tutkinta-ajat ja vanhentumiset
- tutkintapäätökset ja kielteiset hallintopäätökset

- ampuma-aseiden väliaikaiset haltuunottopäätökset
- Poliisin tiedustelujärjestelmä POTI
- esitutkintalain 3 luvun 3 §:n 2 mom. mukainen esitutkintaedellytysten selvittäminen
- oikeuslääketieteellinen kuolemansyyn selvittäminen epäillyissä hoitovirheissä
- vapautensa menettäneiden oikeusturva
- asiakirjajulkisuuden toteutuminen
- alaikäisten asema esitutkinnassa

Tarkastussuunnitelman mukaiset tarkastukset ovat toteutuneet.

Tarkastustoimintaa ovat suorittaneet oikeusyksikön poliisilakimies ja rikosylitarkastaja sekä erikseen vastuutetut päällystöesimiehet.

Tarkastussuunnitelman lisäksi poliisilaitoksen oikeusyksikön toimesta on otettu oma-aloitteisena laillisuusvalvonta-asiana käsiteltäväksi 7 yksittäistä operatiivista tai hallinnollista asiaa yksikön omien havaintojen tai muuten tietoonsa saamien seikkojen vuoksi.

Tärkeimmät tarkastushavainnot:

Yleisimmät tarkastushavainnot ovat olleet lähinnä oikeudelliseen laatuun liittyviä puutteita mm. tutkinnan päätösten perustelujen osalta. Salaisissa pakkokeinoissa on todettu jonkin verran pöytäkirjaamisten viivästymisiä koskien säädettyä 90 päivän määräaikaa. Esitutkintalain 3 luvun 3 §:n 2 momentin mukaisten esitutkintaedellytysten arviointien osalta on todettu viivästymisiä samoin kuin joidenkin varsinaisten esitutkintojen keston osalta.

Havaintojen käsittely ja edellytettyjen toimenpiteiden seuranta:

Tarkastushavainnot on tuoreeltaan ilmoitettu asiaa koskevien virkamiesten sekä näiden esimiesten tietoon korjaavien toimenpiteiden tekemiseksi sekä tiedoksi asianomaisen toimintalinjan johdolle. Lisäksi havainnot on käsitelty johtoryhmässä kaksi kertaa vuodessa.

Toimenpiteiden seuranta on vastuutettu asiaomaisen toimintalinjan johdolle.

Kassantarkastukset

Lupapalveluyksikön johtaja on suorittanut poliisilaitoksen kassantarkastukset vuonna 2019 siitä annetun erillisen kassantarkastuksia koskevan määräyksen ja taloussäännön mukaisesti kussakin pisteessä 2 kertaa. Oikeusyksikön rikosylitarkastaja on suorittanut tietolähdetoiminnan kassantarkastukset 2 kertaa.

Tarkastuksissa ei ole todettu puutteita, virheellisyyksiä tai väärinkäytöksiä.

Hallintokantelut ja vahingonkorvausasiat

Keskimääräiset käsittelyajat vuonna 2019 olivat hallintokanteluissa 63 vrk ja vahingonkorvausasioissa 39 vrk. Käsittelyajat alittavat reippaasti tulossopimuksessa määritellyt tavoiteajat kanteluiden osalta 6 kk ja vahingonkorvausasioiden osalta 3 kk.

Hallintokanteluita saapui 39 kpl, minkä lisäksi muille laillisuusvalvontaviranomaisille annettiin lausuntoja poliisilaitoksen toiminnasta tehtyihin kanteluihin 15 kpl. Määrässä on runsas lisäys vuoteen 2018, sillä edellisenä vuotena poliisilaitokseen saapui 24 kantelua ja muille laillisuusvalvontaviranomaisille annettiin lausuntoja 9 kpl.

Vuoden aikana ratkaistiin 25 kantelua, joista 16 tapauksessa ei nähty aihetta toimenpiteisiin. Neljässä tapauksessa ilmaistiin käsitys paremmasta menettelystä, 6 tapauksessa kiinnitettiin huomiota ja 2 tapauksessa annettiin huomautus.

Vahingonkorvausvaatimuksia saapui 22 kpl, missä on selvää vähennystä edelliseen vuoteen, jolloin vaatimuksia saapui 36 kpl. Vaatimuksista hyväksyttiin kokonaan tai osittain 14 kpl, ja niiden perusteella maksettiin vahingonkorvauksia yhteensä 7.865,31 €. Valtaosa vahingonkorvauksista koski poliisin suorittamien pakkokeinojen aiheuttamia vahinkoja sivulliselle.

Poliisirikosasiat ja virkamiesoikeudelliset menettelyt

Epäillyistä poliisirikosasioista tehtiin vuonna 2019 ilmoituksia 55 kpl, missä on lisäystä edelliseen vuoteen, jolloin ilmoituksia tehtiin 47 kpl. Vuoden aikana poliisirikosasioissa siirtyi syyteharkintaan 3 asiaa (asiat vielä kesken), tuomio tuli 2 asiassa ja 2 tapauksessa tehtiin syyksi lukeva syyttämättäjättämispäätös.

Virkamiesoikeudellisessa menettelyssä annettiin 3 varoitusta ja 2 huomautusta. Osa tapauksista oli aiemmalta vuodelta.

Vaikuttavuusarvio

Laillisuusvalvonnalla on ollut vaikutusta poliisilaitoksen toimintaan, koska tarkastuksista tehdyt havainnot on saatettu esimiesten ja asianomaisen toimintalinja tietoon ja laillisuusvalvontakoosteet on käsitelty johtoryhmässä. Havaintojen pohjalta on päätetty asianomaisilla toimintalinjoilla ja osin myös johtoryhmässä niistä toimenpiteistä, joihin tarkastushavainnot ovat antaneet aihetta. Toimintalinjojen johdon suorittamalla seuralla on määrä varmistaa, että toimenpiteet toteutetaan. Laillisuusvalvontahavainnot ovat näin ollen yksi johtamisen välineistä.

Laillisuusvalvonnan tuloksista annetulla oikeusyksikön pitämällä koulutuksella ja tiedottamisella on luotu preventiivistä vaikutusta toimintaan. Oikeusyksikkö oli vuonna 2019 mukana 10 eri koulutustilaisuudessa kouluttajana. Kyseisiin koulutuksiin osallistui yhteensä 339 poliisilaitoksen työntekijää. Lisäksi oikeusyksikkö on toteuttanut sisäisessä intranetissä joka toinen kuukausi tiedotteita lainkäyttöratkaisuista, lakimuutoksista ja muista oikeudellisista asioista. Preventiivistä vaikutusta on ollut myös sillä, että oikeusyksikön asiantuntemusta on vuonna 2019 käytetty hyväksi operatiivisessa toiminnassa kysymysten ja kannanottojen muodossa erilaisissa oikeudellista asiantuntemusta edellyttävissä asioissa yhteensä 163 kertaa.

Hallintokanteluiden ja vahingonkorvausasioiden osalta on kyetty tarjoamaan tavoiteajan puitteissa puolueeton asian tutkiminen ja ratkaiseminen. Sisäinen valvonta virkamies- ja rikosoikeudellisten vastuiden osalta on ollut toimivaa ja se on taannut osaltaan poliisitoiminnan yleisen uskottavuuden ja oikeudellisen laadunvarmistuksen.

1.3.4.6 Sisäinen tarkastus

Poliisihallituksen sisäisen tarkastuksen tarkastuskäynti poliisilaitokseen suoritettiin 18.9.2019. Tarkastuskohteina olivat maksulliseksi säädettyjen virka-apujen laskutus, poikkeamailmoitusprosessi ja löytötavaraprosessi. Lisäksi tehtiin seurantatarkastukset seuraaviin aiempien vuosien tarkastuksiin: Riskienhallinnan toteuttamisen ja seurannan arviointi Poliisihallituksessa, poliisilaitoksissa ja poliisin valtakunnallisissa yksiköissä (2013), riskienhallinnan konsultointitoimeksianto (2015) sekä räjähdysaineiden säilytys ja käsittely (2016).

Tarkastuksessa esillä olleissa asiaryhmissä ei poliisilaitoksen osalta todettu merkittäviä puutteita.

Poliisilaitoksen johtoryhmän jäseniä osallistui sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilaa koskevaan itsearviointikyselyyn, minkä tuloksia selostetaan jäljempänä kohdassa 1.6.

1.3.4.7 Tietoturvallisuuden ja tietosuojan valvonta

Poliisilaitoksessa suoritettiin vuonna 2019 loki-selvityspyyntöjä poliisin tietojärjestelmien käytön valvontaa koskien 2 kertaa.

1.3.4.8 Kansainvälinen toiminta

Poliisilaitoksessa ei ollut kansainvälistä toimintaa.

1.3.5 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Poliisilaitoksen lupapalvelujen maksullisten lupatuottojen määrä kasvoi vuodesta 2018 yhteensä 1.151.913 euroa. Lupamäärät lisääntyivät 36,2 %. Lupahallinnon kustannusvastaavuus oli vuonna 2019 oli 112,6 % (vuonna 2018 94,8 %).

Muiden julkisoikeudellisten ja liiketaloudellisten suoritteiden tuotot kasvoivat 55.5 % vuodesta 2018. Kokonaistuottotavoite 120.000 euroa ylitettiin 30.104 eurolla. Tuotot olivat yhteensä 150.104 euroa.

MAKSULLISEN TOIMINNAN KUSTANNUSVASTAAVUUSLASKELMA 2019 Kaikki momentit yhteensä

Pohjanmaan poliisilaitos	2017			2018			2019			Yhteensä
	1. Lupapalvelu suoritteet	2. Muut julkisoikeudelliset suoritteet	3. Liiketaloudelliset suoritteet	1. Lupapalvelu suoritteet	2. Muut julkisoikeudelliset suoritteet	3. Liiketaloudelliset suoritteet	1. Lupapalvelu suoritteet	2. Muut julkisoikeudelliset suoritteet	3. Liiketaloudelliset suoritteet	
1. TUOTOT	3151793	55711	2957	3670487	60507	2449	4822400	94112	2516	4919028
2. KUSTANNUKSET										
Erilliskustannukset										
2.1 Aineet ja tarvikkeet	61547	857	46	62998	913	37	53950	685	18	54653
2.2 Henkilöstökustannukset	1424913	18822	999	1513506	18788	760	1541721	16799	449	1558969
2.3 Vuokrat	345465	3146	167	346695	3122	126	353651	2678	72	356401
2.4 Palvelujen ostot	541882	1598	85	583210	1604	65	818446	1369	37	819852
2.5 Muut erilliskustannukset	21624	455	24	24060	611	25	25106	413	11	25529
Yhteensä	2395431	24878	1320	2530470	25038	1013	7292875	21944	587	2815405
Yhteiskustannukset (osuus)										
2.6 Tukitoiminnot	247436	531	28	260498	561	23	296086	505	14	296605
2.7 Poistot	333495	507	27	338871	564	23	376828	518	14	377360
2.8 Korot	0	-202	-11	0	0	0	0	0	0	0
2.9 Muut yhteiskustannukset	603272	3996	212	743512	4034	163	815985	4178	112	820275
Yhteensä	1184202	4832	256	1342882	5159	209	1488900	5201	139	1494239
KAIKKI KUSTANNUKSET	3579633	29710	1576	3873352	30197	1222	4281774	27145	726	4309645
KUSTANNUSVASTAAVUUS	-427840	26001	1381	-202865	30310	1227	540626	66967	1791	609384
KUSTANNUSVASTAAVUUS%	88,05%	187,52%	187,63%	94,76%	200,37%	200,41%	112,63%	346,71%	346,71%	114,14%

1.3.6 Yhteisrahoitteinen toiminta

Pohjanmaan poliisilaitoksella ei ollut yhteisrahoitteista toimintaa vuonna 2019.

1.4 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

HENKILÖSTÖRESURSSIT	Toteuma 2017	Toteuma 2018	Tavoite 2019	Toteuma 2019
Henkilöstömäärä ja rakenne, poliisin momentti				
1. Poliisin henkilöstö yhteensä, htv	602,70	605,90	618,20	614,40
2. Poliisimiehet, htv	466,60	465,60	476,00	469,10
3. Opiskelijat, htv	13,40	17,80	18,70	18,30
4. Muu henkilöstö, htv	122,70	122,50	123,50	127,00
5. Naisia, %-osuus koko henkilöstöstä	26,8	27,1	28	28,3
6. Naisia, %-osuus poliisimiehistä	14,5	15,1	16	16,6
Työhyvinvointi				
Sairauspoissaolot, työpäivää / htv	11	9,8	9	10
Työtyytyväisyysindeksi		3,25	3,2	-
Osaamisen kehittäminen				
Tavoite- ja kehityskeskustelujen käyminen (% henkilöstöstä käynyt)	100 %	100 %	100 %	100 %

Poliisilaitos on edelleen järjestänyt työnohjausta eri henkilöstöryhmille työsuojelun toimintasuunnitelman mukaisesti. Valtiovarainministeriöltä palautuvat koulutuskorvaukset ohjataan vuosittain poliisilaitoksen koulutuksen ja osaamisen kehittämiseen.

Naisten osuus poliiseista jatkaa nousuaan. Poliisien HTV-tavoite ei ole saavutettu rekrytointivaikkeuksien takia.

1.5 Tilinpäätösanalyysi

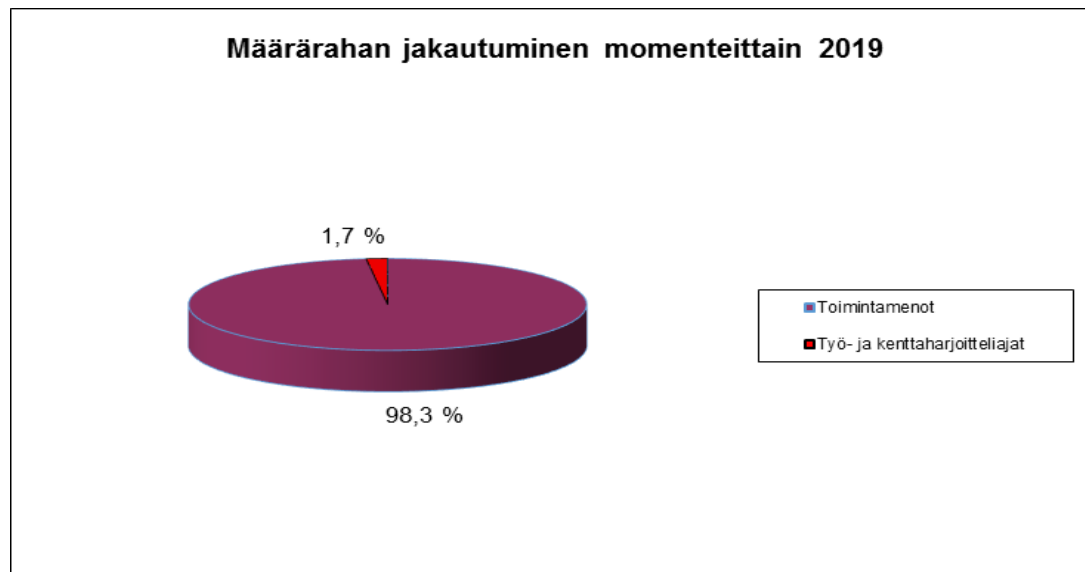
1.5.1 Rahoituksen rakenne

Pohjanmaan poliisilaitoksen toimintamomentille 26.10.01 oli myönnetty vuonna 2019 määrärahaa yhteensä 45.167.991 euroa (bruttorahoitus). Tästä summasta perusrahoitusta oli 44.390.991 euroa ja työ- ja kenttäharjoittelijarahoitusta 777.000 euroa.

Poliisihallituksen asettama tuottotavoite oli 120.000 euroa. Lupatuottojen osalta tavoitetta ei ollut erikseen asetettu. Poliisilaitoksen kokonaisrahoituksesta toimintamäärärahaa oli 98,3 % ja työ- ja kenttäharjoittelijarahoitusta 1,7 %.

Vuonna 2019 määrärahaa oli käytettävissä:

Perusrahoitus	44.270.991,00
Opiskelijarahoitus	777.000,00
Nettorahoitus	45.047.991,00
Muiden tuottojen tuottotavoite	120.000,00
Bruttorahoitus yhteensä	45.167.991,00

1.5.2 Talousarvion toteutuminen

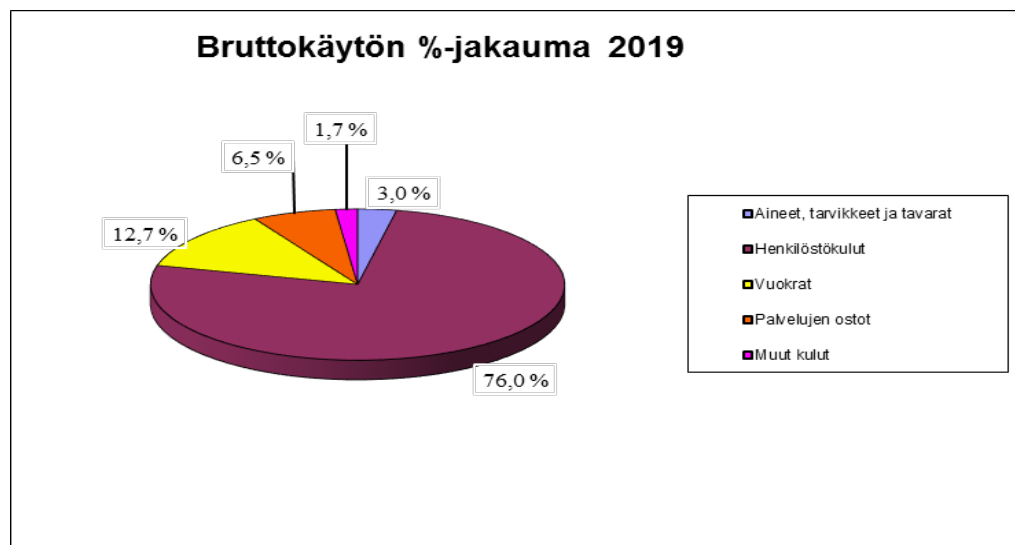
Pohjanmaan poliisilaitos	Budjetti 2019	Käyttö 2019	Käyttö%	Budjetti Käyttö
Maksullisen toiminnan tuotot	61 000	96 628	158,41 %	35 628
Vuokrat ja käyttökorvaukset	4 000	6 202	155,04 %	2 202
Muut toiminnan tuotot	55 000	47 274	85,95 %	-7 726
TOIMINNAN TUOTOT	120 000	150 104	125 %	30 104
Aineet ja tarvikkeet	1 190 187	1 358 817	114,17 %	-168 630
Henkilöstökulut	34 577 806	34 156 606	98,78 %	421 200
Vuokrat	5 696 694	5 699 156	100,04 %	-2 462
Palvelujen ostot	2 934 054	2 935 265	100,04 %	-1 211
Muut kulut	751 750	792 390	105,41 %	-40 640

Pohjanmaan poliisilaitos	Budjetti 2019	Käyttö 2019	Käyttö%	Budjetti - käyttö
TOIMINNAN KULUT	45 150 491	44 942 233	99,54 %	208 258
SATUNNAISET TUOTOT- JA KULUT	17 500	-1 593	-9,10 %	19 093
Käyttöomaisuus		33 090		-33 090
BRUTTOKÄYTTÖ	45 167 991	44 973 730	99,57 %	194 261
NETTOKÄYTTÖ	45 047 991	44 823 626	99,50 %	224 365

Poliisilaitokselle osoitettu rahoitus ja tuotot riittivät hyvin kattamaan menot vuonna 2019. Rahoituksen nettokäyttö oli 99,50 %.

Ylijäämä koostui pääosin henkilöstökuluista. Myönnetystä kokonaisrahoituksesta toimintamäärärahaa jäi 84.874,90 euroa, painatuspalveluihin osoitettua rahaa jäi 36.761,02 euroa ja opiskelijoiden rahaa 102.728,73 euroa.

Poliisihallituksen asema muiden tuottojen tavoite oli 120.000 euroa. Tuottoja kertyi 150.103,84 euroa, eli tuottotavoite ylitettiin 30.103,84 eurolla. Lupatuottotavoitetta ei ollut määriteltä. Lupatuottoja kertyi yhteensä 4.822.400,10 euroa.

1.5.3 Tuotto- ja kululaskelma

Tuotot euroina	2018	2019	muutos 2019 - 2018	muutos%
Maksullisen toiminnan tuotot	62 795	96 628	33 833	53,88 %
Vuokrat ja käyttökorvaukset	7 352	6 202	-1 150	-15,65 %
Muut tuotot	46 185	47 274	1 089	2,36 %
Toiminnan tuotot	116 332	150 104	33 772	29,03 %

Kulut euroina	2018	2019	muutos 2019 - 2018	muutos%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	1 483 558	1 358 817	-124 741	-8,41 %
Henkilöstö kulut	32 424 460	34 156 606	1 732 145	5,34 %
Vuokrat	5 572 206	5 699 156	126 950	2,28 %
Palvelujen ostot	2 661 872	2 935 265	273 393	10,27 %
Muut kulut	808 551	792 390	-16 161	-2,00 %
Toiminnan kulut	42 950 646	44 942 233	1 991 587	4,64 %
Satunnaiset menot	14 902	-1 593	-16 495	-110,69 %
Investoinnit euroina				
Käyttöomaisuus investoinnit	58 390	33 090	-25 300	-43,33 %
Bruttokäyttö	43 023 937	44 973 730	1 949 793	4,53 %
Nettokäyttö	42 907 605	44 823 626	1 916 021	4,47 %

Poliisilaitoksen rahoituksen bruttokäyttö vuonna 2019 oli yhteensä 44.973.730 euroa. Tämä on 1.916.021 euroa enemmän kuin vuonna 2018.

Henkilöstön määrä kokonaisuudessaan kasvoi 8 HTV:tä edellisestä vuodesta. Henkilöstökulujen määrä kasvoi 1.732.145 euroa, mikä osaltaan johtui keväällä 2019 toteutuneista VES -korotuksista sekä Suomen EU-puheenjohtajuuskauden ylimääräisistä henkilöstökuluista.

Yhtä Pohjanmaan poliisilaitoksen alueen asukasta kohti kokonaiskustannukset olivat noin 101 euroa (vuonna 2018 noin 98 euroa/asukas).

1.5.4 Tase

Poliisilaitoksen tase on osa Poliisihallitus -kirjanpitoyksikön tasetta, poliisilaitoksen taseessa ei ole mainittavaa muutosta.

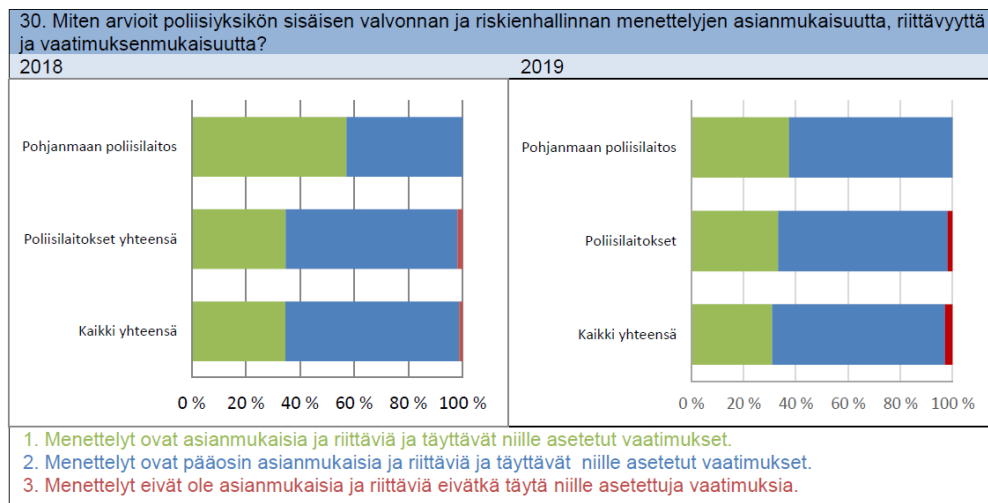
1.5.5 Hankkeet

Poliisilaitoksella ei ollut erikseen rahoitettuja hankkeita vuonna 2019.

1.6 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma / vastuuyksikkö sisäinen tarkastus

Poliisilaitoksen vuoden 2019 sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilan arvioinnissa on hyödynnetty poliisilaitoksen johtoryhmälle (pl. henkilöstön edustaja) tehdyn asiaa koskevan itsearviointikyselyn tuloksia. Valtion talousarviosta annetun asetuksen 65 §:n (254/2004) 1 momentin 7 kohdan edellyttämänä sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausumana poliisilaitoksen johto esittää seuraavaa:

Pohjanmaan poliisilaitoksessa yli puolet sisäisten valvonnan tilaa koskeneeseen kyselyyn vastanneista johtoryhmän jäsenistä on arvioinut, että sisäisen valvonnan menettelyt ovat pääosin asianmukaisia ja riittäviä ja täyttävät niille asetetut vaatimukset ja alle puolet on arvioinut, että sisäisen valvonnan menettelyt ovat asianmukaisia ja riittäviä ja täyttävät niille asetetut vaatimukset. Sisäisen valvonnan tila on arvioitu hieman korkeammaksi kuin poliisilaitoksissa ja koko poliisissa keskimäärin, joskin edelliseen vuoteen verrattuna asianmukaisina ja riittävinä pitävien suhteellinen osuus on pienentynyt poliisilaitoksessa (seuraava taulukko).

Suoritetun arvioinnin perusteella poliisilaitoksessa todettiin seuraavat olennaisimmat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämiskohteet:

- Organisaatorakenne ja vastuut eivät vastaa todellisuutta.
- Organisaatio ei pysty reagoimaan riittävän nopeasti muuttuvaan toimintaympäristöön eikä normisto ja ohjeistus ole ajan tasalla eikä siten sovi olemassa olevaan tilanteeseen.
- Yhdenmukaiset menettelytavat ja prosessit tulisi saada koko poliisihallintoon. Poliisihallituksen antama esimerkki ja selkeä ohjeistus ovat olennaisen tärkeitä.
- Henkilöstön osallisuutta sisäiseen valvontaan voisi lisätä.

Arvioinnin perusteella osa katsoi asiantilan kokonaistilan asianmukaisena ja että asiat ovat hyvin hoidossa, eikä ollut uusia kehittämiskohteita.

Edellisenä vuonna havaittujen kehittämiskohteiden osalta arvioitiin, että riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan prosesseja on jalkautettu ja kehitetään jatkuvasti. Riskienhallinnan sekä palkkauksen osalta on järjestetty koulutusta käytäntöjen yhtenäistämiseksi. Esimiehiä on koulutettu valmentamaan johtamiseen. Henkilöstön hyvinvointiin on kiinnitetty enemmän huomiota. Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan sisällyttäminen ohjeisiin ja

määräyksiin on osittain toteutunut, joskin kattavaa menettelytapaa tähän liittyen ei vielä ole.

1.7 Kokonaisarviointien tulokset

Poliisilaitoksella tehtiin vuonna 2019 henkilöstökysely, jonka tulokset analysoidaan vuonna 2020.

Vakiintuneet toiminnan vaikuttavuuden arvioinnit antavat mahdollisuuden nopeisiin ja pitkäjänteisiin reagoiteihin toimintaympäristöön reaktiivisesti ja proaktiivisesti.

1.8 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

Poliisilaitoksen hoitamiin tai vastattavana oleviin varoihin tai omaisuuteen kohdistuneita, toimenpiteisiin johtaneita väärinkäytöksiä tai rikoksia ei ole ollut.

Apulaispoliisipäällikkö
Poliisipäällikön sijaisena

Bo-Erik Hanses

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi 20.02.2020 klo 13:16. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaimosta.